

ਪੰਨਵਾਦ

◦ ਸ਼੍ਰੀਮਦ ਭਗਵਦ ਗੀਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਕਾਰਜ, ਮੇਰੇ ਸਾਹਿੱਤਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਦਭੁਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਸਾਧਾਰਣ ਪਾਠਕ - ਸ਼੍ਰੀਮਦ ਭਗਵਦ ਗੀਤਾ ਦਾ ਪਾਠ ਇਸ ਲਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਹਿੰਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਗਿਆਨ, ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਯਤਨ ਇਸ ਘਾਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਘਾਟ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਮੈਨੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਗੀਤਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ।

◦ ਸਵੱਰਗੀ ਪੰਡਤ ਯੋਗਰਾਜ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਦਾ ਜੋ ਗੀਤਾ-ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਨ। ਅਕਸਰ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਗੀਤਾ-ਗਰੰਥਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਨੇ ਇਕ ਮਈ 1977 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਸਵਾਮੀ ਚਿਦਭਵਾਨੰਦ ਲਿਖਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ, 'ਦ ਭਗਵਦ ਗੀਤਾ' ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਇਹੋ ਗੀਤਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ।

◦ ਪ੍ਰੋ. ਐਨ.ਡੀ. ਰਜਨੀਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਿਹੜੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਾਧਿਆਪਕ, ਮਹਾਨ ਚਿੰਤਕ, ਗੀਤਾ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਹਰ ਵਿਦਵਾਨ ਹਨ - ਜਦ ਮੇਰੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਏ ਤੇ ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀਮਦ ਭਗਵਦ ਗੀਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਸਤਕਾਲੇ ਵਿਚ ਪਏ ਸਾਰੇ ਗੀਤਾ - ਗਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਸਰੋਤ ਬਣੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਤਾ ਭਰਪੂਰ ਆਮੁੱਖ ਲਿਖਕੇ ਮੈਨੂੰ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਸ਼ੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ।

◦ ਅਨੁਵਾਦ ਤੇ ਸੰਪਾਦਨ ਕਰਨਾ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਾਰਜ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫਿਰ ਪ੍ਰੋ.ਐਨ.ਡੀ. ਰਜਨੀਨ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਮਨ ਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਪਨ ਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਕਾਰਜ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਨੈਤਿਕ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਮੈਂ ਰਿਣੀ ਹਾਂ।

◦ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਗਰਗ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦਾ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਤਿਲ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ - ਉਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਜ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

◦ ਇਸ ਅਨੂਠੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ - ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਸਤਿ-ਸੰਕਲਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਅਣਗਿਣਤ ਸਨੇਹੀਆਂ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਾਰਨ, ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲਗਨ ਮਿਹਨਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ, ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ ਅਤ ਪ੍ਰੋ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਤਿਲਕ ਮੇਰੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਸਮਝਾਉਣ ਤੇ ਪਰੂਫ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਨੇਹੀ ਦੋਸਤਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਦਿਲੋਂ ਆਭਾਰੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬਜ਼ ਬਾਗ ਹੀ ਦਿਖਲਾਏ ਪਰੰਤੂ ਕਰ ਕੁੱਝ ਨਾ ਸਕੇ, ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਰਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਧੰਨਵਾਦ!

◦ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ - ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਕਲਮ ਵਿਚ ਚਮਤਕਾਰੀ ਹੌਂਸਲਾ ਭਰਿਆ ਹੈ।

◦ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਗਾਊਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ - ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਗਰੰਥ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਤੇ ਇਸ ਚਾਨਣ ਨੂੰ ਪਸਾਰਨ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਗੇ।

◦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ◦

ਸਵਾਮੀ ਚਿਦਭਵਾ ਨੰਦ ਜੀ ਦਾ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਗਰੰਥ (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ) ਦਾ ਸ਼੍ਰੀਮਦ ਭਗਵਦ ਗੀਤਾ ਵਿਚੋਂ, ਸ਼ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਮੂਲ-ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

◦ ਸਵਾਮੀ ਰਾਮਸੁੱਖ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਦੁੱਤੀ ਗਰੰਥ ਸਾਧਕ-ਸੰਜੀਵਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਦ ਭਗਵਦ ਗੀਤਾ ਵਿਚੋਂ ਪਦਾਰਥ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਮੂਲ ਪਾਠ ਵਿਚੋਂ ਚੋਣਵੇਂ ਸਾਰ ਨੂੰ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ।

◦ ਹੋਰ ਅਨੇਕ ਗੀਤਾ ਗਰੰਥਾਂ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ, ਮੂਲ ਨੂੰ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਸ ਗਰੰਥ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

- ਸੰਪਾਦਕ

